

**Helsingin seurakuntayhtymä
Kirkko ja kaupungin johtokunta**

Pöytäkirja 1/2024

Aika 06.02.2024 klo 17:30 - 19:08

Paikka Kokoushuone Silvennoinen, Seurakuntien talon 4. kerros, Kolmas linja 22 B, Helsinki

Käsitellyt asiat

		Sivu
§	Otsikko	
§ 1	Kokouksen avaus	4
§ 2	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
§ 3	Pöytäkirjan tarkastajat	6
§ 4	Esityslistan hyväksyminen	7
§ 5	Jouluradion toimintakertomus vuodelta 2023	8
§ 6	Yhteisen mediatoimituksen sopimuksen ja johtosäännön päivittäminen vastaamaan kirkkolain muutoksia ja olemassa olevia käytäntöjä	10
§ 7	Kirkko ja kaupunki -median toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2023	12
§ 8	Kirkko ja kaupungin kysely kirkkoherroille ja seurakuntien viestijöille	16
§ 9	Kirkko ja kaupungin printtilehden tulevaisuuden vaihtoehdot	18
§ 10	Palautetta median sisällöistä	22
§ 11	Muut mahdolliset asiat	23
§ 12	Seuraavat kokoukset	24
§ 13	Kokouksen päättäminen, oikaisuvaatimusohje ja valitusosoitus	25

Kirkko ja kaupungin johtokunta

06.02.2024

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Korhola Eija-Riitta	puheenjohtaja	
	Godlewski Filip	jäsen	Pöytäkirjantarkastaja
	Haverinen Soili Kaarina	jäsen	
	Melin Olav	jäsen	Lähti kesken §9 käsittelyä
	Mithiku Hanna	varajäsen	
	Nevala Jukka	varajäsen	Saapui kesken §5 käsittelyä
	Ojaluoma Tarmo	varajäsen	
	Pohjolainen Tiiu	jäsen	
	Saraste Heikki	jäsen	
	Tyvi Sini	jäsen	
	Vähäsarja Juha	jäsen	Pöytäkirjantarkastaja
	Rintamäki Juha	esittelijä	
	Juusela Pauli	päätöimittäjä	
	Holappa Kimmo	viranhaltija	
	Hämäläinen Risto	viranhaltija	
	Mäkinen Mimosa	viranhaltija	
	Naatus Rebekka	viranhaltija	
Parvinen Jukka	viranhaltija		
Salo Kalervo	viranhaltija		
Sarlin Urpu	viranhaltija		
Vuori Maika	viranhaltija		
Kiviranta Maija	sihteeri		
	Ketola Katri	Jouluradion vastaava tuottaja	Poistui §5 käsittelyn jälkeen
Poissa	Hormio Mikko		
	Kaira Lauri		
	Koskelainen Laura		
	Salomaa Pekka		
	Tuominen Hans		

Allekirjoitukset

Eija-Riitta Korhola
puheenjohtaja

Maija Kiviranta
sihteeri

Käsitellyt asiat

1 - 13

Pöytäkirjan tarkastus

Helsingissä 9.2.2024

Juha Vähäsarja
pöytäkirjantarkastaja

Filip Godlewski
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirja on nähtävillä julkisessa tietoverkossa, osoitteessa Dynasty tietopalvelu: Helsingin seurakuntayhtymä (oncloudos.com). Pöytäkirjan julkaisupäivä on 12.2.2024.

Kirkko ja kaupungin johtokunta § 1

06.02.2024

Kokouksen avaus

Kirkko ja kaupungin johtokunta 06.02.2024 § 1

Päätösehdotus

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Päätös

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja luki pienen hartaustekstin.

Kirkko ja kaupungin johtokunta § 2

06.02.2024

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kirkko ja kaupungin johtokunta 06.02.2024 § 2

Päätösehdotus

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi sekä todetaan läsnäolevat.

Päätös

Todettiin kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi sekä todettiin läsnäolevat. Kokoukseen osallistui myös Jouluradion vastaava tuottaja Katri Ketola esitelläkseen Jouluradion kautta vuonna 2023 pykälän 5 kohdalla. Tässä yhteydessä kerrottiin myös kulkukorttiohjeita.

Kirkko ja kaupungin johtokunta § 3

06.02.2024

Pöytäkirjan tarkastajat

Kirkko ja kaupungin johtokunta 06.02.2024 § 3

Päätösehdotus

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Juha Vähäsarja ja Filip Godlewski.

Kirkko ja kaupungin johtokunta § 4

06.02.2024

Esityslistan hyväksyminen

Kirkko ja kaupungin johtokunta 06.02.2024 § 4

Päätösehdotus

Hyväksytään esityslista.

Päätös

Hyväksyttiin esityslista pykälän numeroinnin korjauksen jälkeen.

Käsittely

Esityslistalle oli tullut vahingossa kaksi numeron 9 pykäläkohtaa. Jälkimmäinen niistä korjattiin numeroksi 10 ja pykälä 10 numeroksi 11. Kohdat 12 ja 13 olivat jo valmiiksi oikein.

Kirkko ja kaupungin johtokunta § 5

06.02.2024

Jouluradion toimintakertomus vuodelta 2023

Kirkko ja kaupungin johtokunta 06.02.2024 § 5
77/00.01.01/2024

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus

Kirkko ja kaupungin johtokunta merkitsee asian tiedoksi.

Käsittely

Jouluradion vastaava tuottaja Katri Ketola esitteli Jouluradion kauden 2023 lukuja ja palautetta.

Käsittelyn aikana käytettiin 24 puheenvuoroa.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Päätöshistoria

Selostus

Jouluradion kausi 2023 meni erinomaisesti, vaikka kausi aloitettiin puhtaalta pöydältä. Pitkäaikainen toimituspäällikkö siirtyi suunnitellusti muihin tehtäviin ja tiedossa oli, että tekniikasta vastannut musiikkipäällikkö lopettaa. Myös päätoimittajan irtisanoutuminen vaikutti alkukauden töihin. Uudet tuulet olivat myös mahdollisuus tarkastella toimintaa ja tehdä uudistuksia.

Jouluradion vastaavana tuottajana aloitti Katri Ketola ja päätoimittajana Pauli Juusela. Keväällä rekrytoitiin musiikkipäälliköksi pitkän linjan radioammattilainen ja äänituottaja Joni Hartikainen.

Kuuntelijalukujen mukaan Jouluradio säilytti asemansa Suomen 3. tavoittavimpana kanavana ja 4. kuunnelluimpana kanavana. Kuunteluajat erityisesti nettikanavien parissa kasvoivat merkittävästi.

Seurakuntien rahoituksen vähetessä Jouluradion on mietittävä uusia ansaintakeinoja. Rahoitusta päätettiin hankkia myös sponsoroinnista saatavilla tuloilla. Myös nettisivuille myytiin mainospaikkoja.

Jouluradio nosti profiiliaan kirkon kustantamana mediana. Kanavalla pyöri kerran tunnissa jingle, jossa kerrottiin Jouluradion olevan ”Kirkon lahja sinulle” ja ”Jouluradion sinulle tarjoaa kotipaikkasi seurakunta.” Seurakuntien kanssa toteutettu Tunne joulu -kampanja allekirjoitettiin myös viestillä ”kirkon lahja sinulle.”

Jouluradiolle haettiin tavaramerkkiä Patentti- ja rekisterihallitukselta. Onnistuimme saamaan tavaramerkin Jouluradio® syyskuussa. Tämä kertoo siitä, että Jouluradiolla on vakiintunut asema suomalaisessa mediakentässä.

Jouluradion tarkempi toimintakertomus on esityslistan liitteenä.

Lapsivaikutusten arviointi

Kirkko ja kaupungin johtokunta § 5

06.02.2024

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Lisätiedot

Päätoimittaja Pauli Juusela, p. 09 2340 4020, pauli.juusela@kirkkojakaupunki.fi

Liitteet

1 Jouluradion toimintakertomus 2023

Kirkko ja kaupungin johtokunta § 6

06.02.2024

Yhteisen mediatoimituksen sopimuksen ja johtosäännön päivittäminen vastaamaan kirkkolain muutoksia ja olemassa olevia käytäntöjä Kirkko ja kaupungin johtokunta 06.02.2024 § 6
716/00.01.01/2022

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus

- 1) Kirkko ja kaupungin johtokunta hyväksyy päivitetyn sopimuksen pääkaupunkiseudun seurakuntien yhteisestä mediatoimituksesta sekä johtosäännön ja lähettää ne sopimuskumppanien toimivaltaisille päätöksentekelimille hyväksyttäväksi.
- 2) Johtokunta toteaa, että nykyistä johtosääntöä ja sopimusta sovelletaan, kunnes ne on saatu asianmukaisesti hyväksytyä.

Käsittely

Käsittelyn aikana käytettiin neljä puheenvuoroa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätöshistoria

Selostus

Kirkko ja kaupungin johtokunta käsitteli 13.11. 2023 kokouksessaan (§95) yhteistä mediatoimitusta koskevan sopimuksen ja siihen kuuluvan johtosäännön muutostarpeita. Johtokunta merkitsi Helsingin seurakuntayhtymän sääntötyöryhmän tekemän valmistelun tiedoksi ja valitsi työryhmän valmistelemaan sopimuksen ja johtosäännön päivittämistä vastaamaan nykyistä kirkkolakia ja olemassa olevia käytäntöjä, joilla sopimusta on sovellettu. Samalla se totesi, että mediatoimituksen johtosäännössä ja osapuolten välisessä sopimuksessa olevat kirkkolainsäädännön viittaukset ovat vanhentuneet. Lisäksi myös tietyt johtosäännön kirjaukset, esimerkiksi päätoimittajan päätösvaltaa koskien, eivät ole linjassa nykykäytännön kanssa. Nykyistä johtosääntöä ja nykyistä sopimusta sovelletaan, kunnes uudet asiakirjat on saatu laadittua ja hyväksytyä.

Työryhmään valittiin Espoosta seurakuntayhtymän hallintojohtaja Sari Anetjärvi sekä varalle seurakuntayhtymän johtaja Risto Hämäläinen, Helsingistä seurakuntayhtymän lakimies Kirsi Wickström sekä varalle seurakuntayhtymän hallintojohtaja Juha Silander, Kauniaisista Kirkko ja kaupungin johtokunnan jäsen Mikko Hormio, Vantaalta seurakuntayhtymän johtaja Jukka Parvinen sekä varalle seurakuntayhtymän viestintäpäällikkö Rebekka Naatus, Kirkko ja kaupungin johtokunnan puheenjohtaja Eija-Riitta Korhola sekä päätoimittaja Pauli Juusela, joka toimii myös kokoonkutsujana.

Työryhmä kokoontui 7.12.2023 ja laati kokouksessaan luonnoksen päivitetyn sopimukseksi ja johtosäännöksi. Asiakirjoihin esitettävät muutokset liittyvät

Kirkko ja kaupungin johtokunta § 6

06.02.2024

lakipykäliin ja käytännön asioihin sekä havaittuihin kirjoitusvirheisiin. Sopimuskokonaisuuden sisältö on ennallaan. Käytännön asiat liittyvät esimerkiksi talouden suunnittelun aikatauluihin ja laskutukseen sekä siihen, miten alle vuoden mittaisista työsopimussuhteista päätetään. Koska päätoimittaja ei ole viranhaltija, korjatun johtosäännön mukaan niistä päättää isäntäorganisaation yhtymän johtaja päätoimittajan esityksestä. Työryhmä oli ehdotuksistaan yksimielinen. Helsingin seurakuntayhtymän sääntötyöryhmän valmisteluryhmä teki lisäksi pari juridisteknistä täsmennystä, jotka eivät muuta johtosääntöluonnoksen asiasisältöä. Korjaukset ja päivitykset on merkitty asiakirjaluonnokseen.

Työryhmä esittää johtokunnalle, että se osaltaan hyväksyisi päivitetyn sopimuksen ja johtosäännön ja lähettäisi ne sopijaosapuolten toimivaltaisille elimille hyväksyttäväksi. Jokaisen osapuolen toimivaltainen taho hyväksyy omalta osaltaan päivitetyn sopimusluonnoksen ja antaa hyväksyvän lausunnon johtosääntöluonnoksesta. Vasta kun lausunnot sopimuskumppaneilta on saatu, asia etenee Helsingin seurakuntayhtymän päätöksenteossa yhteisen kirkkovaltuuston hyväksyttäväksi.

Lapsivaikutusten arviointi

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Lisätiedot

Päätoimittaja Pauli Juusela, p. 09 2340 4020, pauli.juusela@kirkkojakaupunki.fi

Liitteet

2 2020 allekirjoitetun sopimuksen tekstit korjattuna_muokattu 9.1.2024

Kirkko ja kaupungin johtokunta § 7

06.02.2024

Kirkko ja kaupunki -median toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2023 Kirkko ja kaupungin johtokunta 06.02.2024 § 7
77/00.01.01/2024

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus

- 1) Kirkko ja kaupungin johtokunta keskustelee tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta.
- 2) Johtokunta lähettää tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tiedoksi Espoon, Helsingin ja Vantaan seurakuntayhtymille ja Kauniaisten suomalaiselle seurakunnalle.

Käsittely

Käsittelyn aikana käytettiin kaksi puheenvuoroa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätöshistoria

Selostus

Vuoden 2023 aikana printtilehti ilmestyi 18 kertaa. Lehden ilmestymiskertojen määrä väheni edellisvuodesta kahdella. Syynä tähän olivat edellisvuoden aikana nousseet painokulut sekä uusi jakelusopimus, jossa myös jakelun kustannukset nousivat. Tähän oli vuoden 2023 talousarviossa varauduttu. Myönteinen asia vuoden aikana oli se, että paperin hinta laski ja painokustannukset kääntyivät vuoden aikana laskuun. Tämä toi säästöä painokuluista, kuten liitteenä olevasta toteumasta ilmenee.

Johtokunta valitsi medialle uuden päätoimittajan maaliskuun kokouksessaan Jaakko Heinimäen irtisanouduttua 1.1.2023 lukien. Päätoimittajaksi valittiin Kirkko ja kaupungin uutispäällikkö Pauli Juusela. Hakijoita tehtävään oli 12. Uutispäällikön sekä julkaisupäällikön paikat jätettiin täyttämättä säästösyistä. Syksyllä samoin täyttämättä jätettiin uutistoimittajan vakanssi. Tämä on näkynyt median sisällöissä uutistoiminnan heikkenemisenä ja vaikuttanut myös henkilöstön jaksamiseen. Freelancereilta ostettavien juttujen määrää on lisätty.

Printtinumeroiden määrän väheneminen ja toimituksen henkilöstöleikkaukset vaikuttavat myös verkkomediaan. Verkossa julkaistujen juttujen määrä oli nyt 802, kun se edellisvuonna oli 1 050. Arvio uniikeista viikkokävijöistä oli nyt 41 500 (laskua 9 300). Sosiaalisen median puolella verkkojuttujen väheneminen näkyy eniten median Facebook-sivuilla, jonka näyttökertoja oli nyt 14 miljoonaa, kun edellisvuonna vastaava luku oli 22 miljoonaa. Facebook on yhä suosituin median sosiaalisen median kanavista ja sen käyttäjäkunta erittäin aktiivista, sillä lehden sisältöihin siellä reagoitiin tykkäyksillä, jaoilla ja keskustelukommenteilla yhteensä 1,33 miljoonaa kertaa. Facebook-seuraajien määrä kasvoi 3 400 hengellä ja on nyt

21 700. Muista kanavista suosiotaan kasvatti nyt Instagram, jonka seuraajamäärä, reaktiot ja näyttökerrat nousivat. Instagramissa näyttökertoja oli 1,62 miljoonaa kertaa (nousua 0,32 miljoonaa). TikTokin näyttökertojen määrä laski kahdesta miljoonasta 1,82 miljoonaan, mutta tilin seuraajien määrä nousi 5100:stä 6700 henkeen. TikTokissa seuraajat ovat huomattavan nuoria ja enemmistö on miehiä. Twitterin/X-palvelun näyttökertoja oli saman verran kuin edellisvuonna, 570 000. YouTubessa näyttökertoja oli 92 000. Kirkko ja kaupungin audiotuotteita kuunneltiin 25 000 kertaa.

Metan algoritmeissa mainonnalla on iso merkitys eli etenkin Facebookissa pitäisi olla rahaa sisältöjen markkinointiin. On syytä myös huomata mediankäytön trendi: osalle käyttäjistä somesisällöt ovat itsessään riittäviä, eikä niistä siirrytä esimerkiksi linkkien kautta lukemaan juttuja, kuten aiemmin tapahtui. Tämä korostaa somesisältöjen pitkäjänteisen laadullisen kehittämisen tärkeyttä, minkä vuoksi median toimitus otti jo syksyllä 2023 askelia vuonna 2024 tehtävän digisuunnitelman tekemisessä.

Niin printin kuin somen sisällöt ovat monipuolisia ja mietitty niin, että samalla kun tavoitetaan erityisesti niitä, joilla on kirkkoon etäisempi suhde, mediassa on luettavaa myös aktiiveille. Suora lukijapalaute on vuoden aikana ollut pääosin positiivista, lehden suuntaa ja kehitystä on enimmäkseen kiitelty. Median somekanavissa on käyty vilkasta keskustelua, mikä vaatii toimitukselta resursseja moderointiin. Lukijoita on vuoden mittaan aktivoitu osallistumaan useammankin artikkelin tekoon pyytämällä heitä vastaamaan kyselyihin, lähettämään mielipiteitään ja myös esimerkiksi kuvia juttuun, joka käsitteli kodin uskonnollisia esineitä. Niin verkkosivuilla kuin somessakin videosisältöjen merkitys on nousussa ja lisäksi on tehty ja hankittu myös audioita.

Median monikanavaisuuteen liittyy vahvasti Jouluradio, jonka toimintavuodesta 2023 on tehty erillinen toimintakertomus. Jouluradion vuosi oli monin mittarein erinomainen.

Kirkko ja kaupunki osallistui keväällä 11 seurakuntalehden yhteiseen lukemistutkimukseen. Innolink Oy:n tutkimuksessa Kirkko ja kaupungin osuus oli 923 paneelivastaajaa. Heistä 553 kuului kirkkoon. Kirkkoon kuuluvista 398 eli 73 prosenttia vastasi lukevansa lehteä, kirkkoon kuulumattomista 400 vastaajasta 156 lukee lehteä. Kirkko ja kaupunki on merkittävä väline myös kirkkoon kuulumattomien pääkaupunkiseudun asukkaiden tavoittamiseksi. Kirkkoon kuuluvista vastaajista puolet vastasi lehden olevan keskeisin väline tiedon saamiseksi seurakunnasta, seurakunnan verkkosivut mainitsi 32 prosenttia. Lukijat pitävät lehteä tärkeänä ja luotettavana mediana. 22 prosenttia kirkkoon kuuluvista vastasi, että se on ainoa tai lähes ainoa side seurakuntaan. Kaikista vastaajista luku on 17 prosenttia. Tämän lisäksi syksyllä tutkittiin erikseen Kotimaa Oy:n kanssa printtilehden aktiivilukijoita lokakuun lehdessä olleen qr-koodin kautta. Heistä 80 prosenttia piti lehteä itselleen merkittävänä, koska se nostaa esille kiinnostavia teemoja kirkosta, uskonnoista ja yhteiskunnasta. Molempien tutkimusten mukaan printtilehti on tärkeä tietolähde seurakunnan tapahtumista. Aktiivilukijat luonnehtivat lehteä ihmisläheiseksi, helppokäyttöiseksi, empaattiseksi ja luotettavaksi. Molempien tutkimusten mukaan mediaa käytetään myös apuvälineenä hiljentymiseen.

Kirkko ja kaupungin taloutta on vuoden aikana pyritty vakauttamaan jättämällä julkaisupäällikön, uutispäällikön ja uutistoimittajan paikat täyttämättä sekä tinkimällä toimituksen toimintamenoista ja hankinnoista. Toimintakulujen toteuma oli 95,9 prosenttia, toimintatuottojen 94,6 prosenttia ja toimintakate 97,3 prosenttia. Toimintakate on 71 344 euroa alle talousarvion. Kulujen sisällä vähenivät myös avustajapalkkioihin käytetyt rahat huolimatta edellä mainitusta leikkauksesta toimituksen henkilöstöön. Iso merkitys oli painopaperin hinnanlaskulla, mikä vähensi

Kirkko ja kaupungin johtokunta § 7

06.02.2024

menoja ja samalla budjetissa näkyviä tuottoja, sillä ne laskutetaan toteutuneen mukaisesti. Aineisiin ja tarvikkeisiin käytettiin rahaa kolmannes budjetoitua vähemmän. Suurin ongelma onkin tulopuolella, jossa Kirkko ja kaupunki -lehden ilmoitustuotto on vähentynyt radikaalisti, noin 60 000 eurolla. Tämä on suurimmaksi osaksi seurausta kahden numeron leikkauksesta. Jouluradio sen sijaan kasvatti tuottojaan sekä muista seurakunnista että sponsoroinnin kautta.

Vaikka tilinpäätös alittaa talousarvion kaikkien edellä mainittujen toimenpiteiden ansiosta, niin se ylittää keväällä 2023 määritellyn kehyksen. Kiinteiden kulujen ylitys on 83 986 euroa ja paino- jakelukulujen 90 607 euroa. Tämän taustalla on useita tekijöitä, kuten se, että talousarvio oli laadittu alijäämäiseksi tarkoituksena käyttää säästöjä. Toiseksi taustalla on paino- ja jakelukulujen hinnannousu, jota johtokunta käsittelee 1.11.2022 kokouksessaan (§ 46). Johtokunta päätti, että tarvittava lisäkulu suhteessa talousarviokehykseen, 190 584 euroa, katetaan käyttämällä siihen vuoden 2022 ylijäämää 150 000 euroa sekä lisäämällä Jouluradion tuottoja noin 50 000 euroa. Jouluradion tuottotavoite onnistui vuoden 2023 aikana, mutta yhteensä jouluradion ja ilmoitusmyynnin tuotot jäivät alle talousarvion. Noin 150 000 euron lisäkulujen vähentämisen tapaa käsiteltiin keväen 2023 kahdessa johtokunnan kokouksessa. Koska niitä ei sopimuksen puitteissa voitu vähentää paino- ja jakelukuluista, jotka laskutetaan toteutuneen mukaan, ne piti vähentää toimituksen kiinteistä kuluista. Näin myös toimitettiin, minkä seurauksena median tuotot vähenivät.

Mediatoimituksen säästöt olivat 243 942 euroa vuodenvaihteessa 2022–2023. Kun siitä vähennetään kiinteiden kulujen kehyksen ylitys 83 986 euroa, säästön määrä 31.12. 2023 on 159 956 euroa. Vuonna 2024 toimituksen budjettia on edelleen karsittu toimitukselle asetettujen taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Budjetti on nyt laadittu kehyksen tasolle, mutta kehyksen sisäistä jakoa muutettiin johtokunnan 16.8.2023 kokouksessa (§ 65) niin, että paino- ja jakelukuluista siirrettiin 72 000 euroa kiinteisiin kuluihin. Näin kiinteiden kulujen kehys on 1 970 822 euroa ja paino- ja jakelukulujen 2 898 000 euroa.

Vuoden aikana valmistuivat myös Kirkko ja kaupungin nelivuotissuunnitelma ja Jouluradion tulevaisuussuunnitelma. Molempia lähdettiin heti toteuttamaan. Vuoden aikana tehtiin myös kaksi suurta kilpailutusta, joiden tuloksena Aste Oy jatkaa median julkaisujärjestelmän toimittajana ja Sanomapaino painona. Painon ja Postin kanssa valmisteltiin vuoden aikana siirtymistä jakelussa koneelliseen lajitteluun, joka vaatii kanteen ja keskiaukeamaan paksumpaa paperia. Tätä testattiin Vantaan painoksessa syksyllä. Uusi tuotantomalli otetaan käyttöön vuoden 2024 ensimmäisessä lehdessä.

Liitteenä on tilinpäätös ja tiedoksi myös päätoimittajan vastaukset Helsingin seurakuntayhtymän toimintakertomukseen liittyviin kysymyksiin.

Lapsivaikutusten arviointi

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Lisätiedot

Päätoimittaja Pauli Juusela, p. 09 2340 4020, pauli.juusela@kirkkojakaupunki.fi

Jakelu

Espoon, Helsingin ja Vantaan seurakuntayhtymät sekä Kauniaisten suomalainen seurakunta.

Kirkko ja kaupungin johtokunta § 7

06.02.2024

Liitteet

- 3 Kirkko ja kaupunki -median vuoden 2023 toimintakertomus johtokunnalle
- 4 Toteuma 12.2023 tiliryhmätaso 26.1.2024
- 5 Vuodet 2021-2023 toteuma ja v. 2024 TA 26.1.2024
- 6 Mediatoimitus toimintakertomus vuodesta 2023

Kirkko ja kaupungin johtokunta § 8

06.02.2024

Kirkko ja kaupungin kysely kirkkoherroille ja seurakuntien viestijöille Kirkko ja kaupungin johtokunta 06.02.2024 § 8
77/00.01.01/2024

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus Kirkko ja kaupungin johtokunta merkitsee asian tiedoksi.

Käsittely Käsittelyn aikana käytettiin neljä puheenvuoroa.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Päätöshistoria

Selostus

Yhteinen mediatoimitus teki tammikuussa 2024 kyselyn pääkaupunkiseudun seurakuntien kirkkoherroille ja viestijöille, jotka ovat Kirkko ja kaupungin keskeisiä yhteistyökumppaneita. Kyselyn linkki lähetettiin asianosaisille seurakuntayhtymien viestintöjen kautta ja Kauniaisiin sähköpostilla. Kyselyllä haluttiin selvittää mielipiteitä printtilehden ilmestymistiheydestä ja merkityksestä, rivi-ilmoituksista, menojuutuista, verkkomedian kehittämisestä ja yhteistyöstä toimituksen kanssa.

Kyselyyn vastasi 10.1.–21.1. välillä 41 henkilöä, joista 34 viestijöitä ja vain seitsemän kirkkoherroja. Kirkkoherrojen vastausprosentti jäi siis alhaiseksi. Toisaalta päätoimittaja on käynyt viimeisten parin kuukauden aikana Espoon, Helsingin ja Vantaan kirkkoherrojen kokouksessa ja niissä käytyjen keskustelujen perusteella media koetaan tärkeäksi.

Kyselyyn vastanneista 20 piti printtilehden nykyistä ilmestymistiheyttä hyvänä, kolme haluaisi lehden useammin ja 15:lle riittäisi harvempikin ilmestyminen. Ilmestymistauoista ei 24 vastaajan mukaan ole haittaa, 17 oli toista mieltä. Sanallisissa kommentteissa ehdotettiin pidempää ilmestymisväliä, esimerkiksi 16 lehteä, mutta säännöllisempää rytmiä. Kesällä tauosta, pitkästäkin, on vähiten haittaa toiminnalle.

Enemmistö vastaajista, 28, piti printtilehteä osana viestinnän kokonaisuutta, yhdeksälle vastaajista lehti on tärkein viestintäkanava ja olennainen kontakti seurakuntalaisiin. Vain neljä ei pitänyt printtilehteä erityisen merkityksellisenä. Eräs vastaaja mainitsi, että seurakuntien on tavoitettava ensisijaisesti ei-aktiiveja ja heitä lehti tavoittaa hyvin. Jonkun mielestä seurakunnan nettisivut ovat pääkanava, jonne muut, esimerkiksi lehti ohjaavat.

Kirkko ja kaupungin verkkomediaan haluaisi panostaa nykyistä enemmän 27 vastaajaa, 14 katsoi nykyisen panostuksen riittävän. Yksikään ei vastannut, että verkkotekemistä pitäisi vähentää. Seurakunnallisia rivi-ilmoituksia enemmistö katsoi olevan sopivasti, 17, tai liian vähän, 5. Vähemmistö, 19, olisi valmis niistä tinkimään,

Kirkko ja kaupungin johtokunta § 8

06.02.2024

mutta vain kolme piti rivi-ilmoitusten vähentämistä helppona. Lehden menojuuttuja ja muiden juttujen perässä olevia tapahtumavinkkejä pidettiin merkityksellisinä. Vain yksi ei pitänyt niitä merkityksellisinä.

Vastaajista 32 katsoi yhteistyön toimituksen kanssa toimivan hyvin, yhdeksän kohtuullisesti. Sanallisessa palautteessa tuli muutama konkreettinen yhteistyövinkki. Rippikoulujen kanssa tehtävän yhteistyön lisäämistä kannatti 33 vastaajaa.

Lapsivaikutusten arviointi

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Lisätiedot

Päätoimittaja Pauli Juusela, p. 09 2340 4020, pauli.juusela@kirkkojakaupunki.fi

Kirkko ja kaupungin johtokunta § 9

06.02.2024

Kirkko ja kaupungin printtilehden tulevaisuuden vaihtoehdot

Kirkko ja kaupungin johtokunta 06.02.2024 § 9
77/00.01.01/2024

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus

- 1) Kirkko ja kaupungin johtokunta keskustelee printtilehden tulevaisuusvaihtoehdoista ja lähettää asian tiedoksi Espoon, Helsingin ja Vantaan yhteisille kirkkoneuvostoille sekä Kauniaisten suomalaisen seurakunnan seurakuntaneuvostolle lausuntoa varten. Lausunnot pyydetään lähettämään päätoimittajalle siten, että ne ehditään ottaa huomioon johtokunnan 26.3. kokouksen valmistelussa.
- 2) Johtokunta ottaa tulevaisuuden linjauksiin kantaa 26.3. kokouksessaan ja lähettää esityksensä seurakuntayhtymien toimivaltaisten elinten päätettäväksi. Samassa kokouksessa on käsitelty vuoden 2025 kehys.
- 3) Johtokunta tarkistaa välittömästi tätä asiaa koskevan pöytäkirjan pykälän.

Käsittely

Liitteen tekstistä jaettiin osallistujille korjattu versio kokouksen alussa.

Käsittelyn aikana käytettiin 39 puheenvuoroa.

Korjatut liitetekstin kappaleet on poimittu tähän alle niin, että korjatut kohdat näkyvät kursivoituina. Liite on myös vaihdettu korjatuksi versioksi.

Vaihtoehto 1, nykyinen määrä printtilehtiä

...

Jos pidetään kiinni 18 lehdestä, Helsingin pitäisi kasvattaa printtilehtien määrää yhdellä verrattuna vuoden 2024 tilanteeseen, jolloin Helsingissä ilmestyy 17 lehteä. Tämänhetkisillä hinnoilla yhden lehden paino- ja jakelukustannukset ovat noin 160 000 euroa, josta Helsingin osuus on noin 88 000 euroa. *Vantaan kulut säilyisivät ennallaan, Espoo ja Kauniainen puolestaan säästäisivät kahden numeron verran eli Espoo noin 78 400 ja Kauniainen noin 2400 euroa. Vantaalle nimittäin tehdään jo tänä vuonna tuo 18 lehteä, Espoon ja Kauniaisten painoksen numeromäärä on 20. Helsingin lisäys vähennettynä Espoon ja Kauniaisten säästöllä nykytasoon on 7 200 euroa.*

Median budjettiin on kuitenkin tämän 7 200 euron lisäksi syytä varata hinnankorotusvaraa paino- ja jakelukustannusten mahdollista nousua varten. Jakelun hintaa voidaan tarkistaa kerran vuodessa, painon tarkasteluväli on 1.7. 2024 jälkeen kolme kertaa vuodessa. Jos varaudutaan esimerkiksi runsaan kahden prosentin vuotuisiin korotuksiin, pitäisi paino- ja jakelukuluihin olla kokonaisuudessaan varattuna vuonna 2025 noin 60 000 euroa nykyistä enemmän. Vuonna 2026 kulut olisivat noin 120 000 euroa nykytasoa suuremmat. Kahden prosentin varaus on perusteltu myös inflaatioennusteiden vuoksi. Finanssi-alan 20.12. 2023 päivitetyn talousennusteen mukaan inflaatioarvot vuodelle 2025 vaihtelevat välillä 1,4–2,0 ja vuonna 2026 välillä 1,7–2,0. Hinnankorotusten määrä saattaa olla myös suurempi. Tilanteen kehitystä on viime vuosina ollut vaikea arvioida.

...

Yhteensä 18 vuotuisen printtinumeron tason säilyttäminen ja lisäraha digiin vaatisi vuonna 2025 noin 130 000–150 000 (riippuen digirahasta) euroa ja vuonna 2026 vielä noin 60 000 euroa lisää eli nykytasoon verrattuna 190 000–210 000 euroa. Helsingin seurakuntayhtymältä vaadittaisiin muita suurempi lisäys muita kaupunkeja vähäisemmän tämänvuotuisen numeromäärän vuoksi.

Lisästarve vuonna 2025 olisi Helsingissä suuremman eli 80 000 euron digipanostuksen mukaan 122 000 euroa ja Vantaalla 28 000. Espoon ja Kauniaisten kahden numeron vähennys merkitsee sitä, ettei lisästarvetta niillä ole. Vuoden 2026 lisäys tähän olisi Helsingissä 31 800, Espoossa 16 000, Vantaalla 12 000 ja Kauniaisissa 200 euroa.

...

Vaihtoehto 2, printtilehtien määrää supistetaan 16 lehteen vuodessa

...

Helsingin osuus laskennallisesta säästöstä on pieni, Espoon ja Kauniaisten suurin johtuen edellä mainituista kuluvan vuoden ilmestymismäärien eroista (17, 18 ja 20). Helsingin numeromäärä vähenisi yhdellä, Vantaan kahdella ja Kauniaisten ja Espoon neljällä numerolla verrattuna nykyiseen. Helsingin suhteelliset menot pienenisivät muita paljon vähemmän, koska paino- ja jakelukulut laskutetaan toteutuneiden laskujen perusteella. Näin muilla on ikään kuin säästöissä rahaa enemmän.

Päätös

- 1) Kirkko ja kaupungin johtokunta keskusteli printtilehden tulevaisuusvaihtoehdoista ja lähettää asian tiedoksi Espoon, Helsingin ja Vantaan yhteisille kirkkoneuvostoille sekä Kauniaisten suomalaisen seurakunnan seurakuntaneuvostolle lausuntoa varten. Lausunnot pyydetään lähettämään päätoimittajalle siten, että ne ehditään ottaa huomioon johtokunnan 26.3. kokouksen valmistelussa.
- 2) Johtokunta ottaa tulevaisuuden linjauksiin kantaa 26.3. kokouksessaan ja lähettää esityksensä seurakuntayhtymien toimivaltaisten elinten päätettäväksi. Samassa kokouksessa on käsittelyssä vuoden 2025 kehys.
- 3) Päätös luettiin läpi ja tarkastettiin siten välittömästi.

Päätöshistoria

Selostus

Kirkko ja kaupungin printtilehti ilmestyy vuonna 2024 Helsingissä 17 kertaa, Vantaalla 18 kertaa ja Espoossa ja Kauniaisissa 20 kertaa. Lehdellä on nyt voimassa olevat sopimukset jakelusta, painopalveluista sekä toimitusjärjestelmästä. Painosopimus on voimassa vuoden 2025 loppuun, jakelusopimus vuoden 2026 loppuun ja sopimus toimitusjärjestelmästä vuoteen 2028. Sopimukseen sisältyy optiovuosien mahdollisuus. Jakelusopimuksessa on syytä huomioida siinä oleva liite eli palvelukuvaus, jonka mukaan lehtiä tehdään 20–22. Itse sopimustekstissä määrää ei ole rajoitettu suuntaan tai toiseen.

Jakelu- ja painokustannusten nousu ja seurakuntayhtymien taloudelliset resurssit ovat yhtälö, jota on hankala ratkaista. Kirkko ja kaupunki on tämän vuoksi joutunut

sekä heikentämään painopaperin laatua että harventamaan ilmestymistiheyttä. Median kuluvan vuoden budjetissa paino- ja jakelukulujen yhteenlaskettu osuus on 54 prosenttia.

Samaan aikaan, ja osin samoista syistä, median yleinen kehitys kulkee kohti digitaalisempaa tulevaisuutta. Siinä pitää olla läsnä usealla kanavalla yhtä aikaa, sillä jokaisella kanavalla on omanlaisensa profiili ja erilaiset käyttäjäkunnat. Tämä vaatii jatkuvaa kehitystyötä ja työtettä, jossa videotuotannolla on yhä suurempi merkitys.

Yhteisen mediatoimituksen työn, median kehittämisen ja median edellä mainittujen sopimusten kannalta olisi hyvä, jos printtilehden numeromäärä olisi tiedossa edes kahdeksi vuodeksi eteenpäin. Tätä varten on mediatoimituksessa valmisteltu kolme vaihtoehtoa printtimedian lähivuosiksi. Asiaa on valmisteltu myös seurakuntayhtymien viestinnän johdon sekä yhtymänjohtajien kanssa. Esityslistan liitteenä on dokumentti, jossa nämä vaihtoehdot käydään yksityiskohtaisesti läpi. Printtimedian ratkaisulla on vaikutusta myös median tekeillä olevaan digistrategiaan, jota valmistellaan johtokunnan kevään kokouksiin. Kyse on siitä, minkä verran resursseja ohjataan mihinkin välineeseen.

Vaihtoehdot on tehty niin, että ne kattaisivat vuodet 2025 ja 2026 sekä erikseen päätettäessä vuoden 2027. Näin saataisiin kehittämiseen pitkäjänteisyyttä.

Olennaista kaikkien vaihtoehtojen kohdalla on ottaa huomioon printtilehden olennainen merkitys seurakuntalaisten ja laajemmin pääkaupunkiseudun asukkaiden tavoittamiseen. Tästä ja myös verkon käyttäjämääristä on tarkempaa tietoa liitteessä. Yhteenvetona voidaan todeta, että painettu lehti on seurakuntien ylivoimaisesti tavoittavin linkki seurakuntalaisiin, suurelle joukolle jopa ainoa säännöllinen kontakti. 19–24-vuotiaiden ikäluokassa Kirkko ja kaupungin seuraaminen verkossa nousee painetun lehden rinnalle.

Vaihtoehdossa 1 printtilehtiä tehtäisiin ainakin vuodet 2025 ja 2026 nykytasolla eli 18 kertaa vuodessa. Jos sopimuskumppaneilla on mahdollisuus käyttää nykyistä selvästi enemmän rahaa, paluu 20 kertaan vuodessa on myös mahdollista. Vaihtoehdon kustannusarvio, joka perustuu nykyiseen kustannustasoon, on kuitenkin laskettu 18 numeron mukaan. Huomioon on syytä ottaa myös varautuminen jakelun ja paperin hinnankorotuksiin sekä se, että digikehittämiseen on tässäkin vaihtoehdossa syytä varata lisärahaa. Tämä vaihtoehto on toiminnallisesti paras, mutta taloudellisesti vaaditaan lisäpanostuksia. Niiden määrä vaihtelee kaupungeittain, koska kaupungeissa ilmestyy kuluvana vuonna eri määrä lehtiä.

Vaihtoehdossa 2 printtilehtiä tehtäisiin 16 numeroa vuodessa eli käytännössä noin kolmen viikon välein. Etenkin kesällä olisi pitkä tauko. Tässä vaihtoehdossa painetulla lehdellä olisi edelleen mahdollisuus toimia myös tapahtumatiedottamisen välineenä, vaikka rivi-ilmoituksia jouduttaisiin hieman tiivistämään. On toki mahdollista miettiä osaan lehdistä neljää lisäsivua. Kahden printtilehden vähentäminen leikkaisi niistä aiheutuvia kustannuksia, joista merkittävä osa kannattaisi ohjata median digitaaliseen kehittämiseen, sillä se on tulevaisuuden suunta. Jos sitten seuraavassa vaiheessa on tarvetta siirtyä kuukausittain ilmestyvään lehteen, muutos ei lukijoiden kannalta tapahtuisi kertarysäyksellä, vaan kuukausilehti ehdittäisiin suunnitella huolella ja digitaalinen media olisi vahvistunut. Ilmoitusmyyntiin muutos vaikuttaisi negatiivisesti.

Vaihtoehdossa 3 siirryttäisiin kerran kuussa ilmestyvään lehteen. Tämä olisi iso muutos, joka vaatisi koko lehtikonseptin miettimistä uudelleen vielä asiakaslehtimäisemmäksi. Myös paperin laatua pitäisi parantaa, korvata määrää laadulla. Iso kysymys on, millä tavalla näin harvoin ilmestyvä lehti palvelisi

Kirkko ja kaupungin johtokunta § 9

06.02.2024

tapahtumatiedottamista ja miten muuttunut tilanne vaikuttaisi seurakuntien muuhun viestintään. Verkkomediaan pitäisi panostaa selkeästi nykyistä enemmän, myös markkinointiin verkossa, johon mediatoimituksella ei nyt ole taloudellisia resursseja. Ilmoitusmyynti vähenisi puoleen. Painokustannukset varmasti pienentyisivät, todennäköisesti myös jakelun kustannukset. Viime mainittuun liittyy kuitenkin olennaisia epävarmuustekijöitä, sillä jakelun volyymilla on merkitystä hintoihin. Tähän vaihtoehtoon voisi olla järkevintä siirtyä siirtymäkauden ja kunnollisen valmistelun kautta, jotta myös todelliset kustannukset saadaan selville. Valmistelussa olisi hyvä ottaa huomioon nykyisten paino- ja jakelusopimusten päättymisajat ja hakea oikea hintataso kilpailutusten kautta. Tässä vaihtoehdossa henkilöstökulut pienenisivät, vaikka kaikkia muutaman vuoden sisällä luonnollisen poistuman kautta vapautuvia paikkoja ei voida jättää täyttämättä. Toimitus tarvitsee uutta osaamista.

Johtokunnassa edellä mainittuja vaihtoehtoja käsitellään kahdessa kokouksessa, joiden välissä pyydetään lausunnot sopimuskumppaneiden yhteisiltä kirkkoneuvostoilta ja Kauniaisten suomalaisen seurakunnan seurakuntaneuvostoilta. Varsinainen päätösesitys Espoon, Helsingin ja Vantaan yhteisille kirkkovaltuustolle sekä Kauniaisten suomalaisen seurakunnan seurakuntaneuvostolle on tarkoitus tehdä 26.3. johtokunnan kokouksessa, jossa käsitellään myös vuoden 2025 talousarviokehys.

Lapsivaikutusten arviointi

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Lisätiedot

Päätoimittaja Pauli Juusela, p. 09 2340 4020, pauli.juusela@kirkkojakaupunki.fi

Liitteet

7 Kirkko ja kaupungin printin vaihtoehdot - korjattu versio

Kirkko ja kaupungin johtokunta § 10

06.02.2024

Palautetta median sisällöistä

Kirkko ja kaupungin johtokunta 06.02.2024 § 10
77/00.01.01/2024

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus Keskustellaan median viimeaikaisista sisällöistä.

Päätös Keskusteltiin median viimeaikaisista sisällöistä.

Kirkko ja kaupungin johtokunta § 11

06.02.2024

Muut mahdolliset asiat

Kirkko ja kaupungin johtokunta 06.02.2024 § 11

Päätösehdotus

Keskustellaan mahdollisista muista asioista.

Päätös

Ei ollut muita käsiteltäviä asioita.

Kirkko ja kaupungin johtokunta § 12

06.02.2024

Seuraavat kokoukset

Kirkko ja kaupungin johtokunta 06.02.2024 § 12
77/00.01.01/2024

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus

Johtokunnan seuraavat kevään 2024 kokoukset pidetään tiistaina 26.3. ja tiistaina 21.5.

Päätös

Johtokunnan seuraavat kevään 2024 kokoukset pidetään tiistaina 26.3. ja tiistaina 21.5.

Kirkko ja kaupungin johtokunta § 13

06.02.2024

Kokouksen päättäminen, oikaisuvaatimusohje ja valitusosoitus

Kirkko ja kaupungin johtokunta 06.02.2024 § 13

Päätösehdotus

Puheenjohtaja päättää kokouksen sekä antaa liitteen mukaiset oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoituksen.

Päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen sekä antoi liitteen mukaiset oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoituksen.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 1, § 2, § 3, § 4, § 5, § 6, § 7, § 8, § 9, § 10, § 11, § 12, § 13

Muutoksenhakukielto

Valmistelua tai täytäntöönpanoa koskevat asiat

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n tai oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, kirkollisvalitusta tai hallintovalitusta.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua (julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 146 §:n 2 momentin 1 kohta).